

УДК 338

Д. Дмитрів, канд. техн. наук, доцент

О. Дмитрів канд. техн. наук, доцент

Ю. Волобуєва

Тернопільський національний технічний університет ім.І.Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИКИ РІТЕЙЛЕРІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

D.Dmutriv, PhD, Assoc. Prof.

O. Dmutriv , PhD, Assoc. Prof.

Y. Volobuieva

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

LOGISTICS PROBLEMS OF RETAILERS DURING THE WAR

Зважаючи на реалії теперішнього часу, коли наша держава перебуває в стані війни, а економічна система у кризовому стані, важливе значення має відновлення ланцюгів постачання. В умовах непередбачуваних подій, коли існує високий ризик втрати товару під час перевезення або під час складського зберігання, пов'язаний з постійними обстрілами з боку російської армії, виникають проблеми щодо побудови нових маршрутів вантажного транспорту, який доставляє товари першої необхідності, пальне, військове обладнання та інше.

З огляду на ситуацію, яка наразі складається на логістичному ринку Україні, вітчизняними науковцями, проводяться наукові дослідження, які пов'язані з оцінкою сучасного стану логістики та розробкою дієвих рекомендацій, направлених на підвищення її ефективності [1, 2]. Однак, кількість наукових публікацій, присвячених цій темі, обмежена. На нашу думку, одним з найкращих прикладів, на якому можна оцінити ефективність логістики в умовах війни є функціонування ритейлерів, таких як «Епіцентр К», «Сільпо» та «Novus».

У перші місяці війни «Епіцентр К» зазнав значних збитків через знищення трьох торговельних центрів у Чернігові, Маріуполі та Бучі, загальною площею 59157 кв. м., а також часткової руйнації торгових центрів в Києві та у Харкові. Попри це, підприємство поступово відновлюється і, як заявляють представники компанії, всі зруйновані ТЦ будуть відбудованими [3]. До війни 50% покупців під час оформлення на сайті компанії, обирали самовивіз із центрів видачі замовлень, зараз кількість таких клієнтів складає 30%. Основна частка замовлень доставляється компанією «Епіцентр К», яка є другим за обсягом відправлених посилок по Україні, клієнтом «Нової пошти». Також компанія запустила мобільні центри видачі замовлень у містах, нещодавно звільнених від окупації – Бучі та Ірпені. Колектив «Епіцентр К» активно працює над тим, щоб надавати якісний сервіс клієнтам – зокрема, збільшує вибір товарів, залучає нових постачальників, відновлює можливість оформлення банківських кредитів та розстрочок [4].

Мережа продуктових супермаркетів «Сільпо» за час війни втратила 23 магазини, які повністю зруйновані, а 68 закрились, але ритейлер працює над відновленням своїх підрозділів та логістичних ланцюжків. Крім цього було знищено склад із замороженими продуктами під Броварами. Загалом зараз працюють чотири власні склади, і ще один вдалося перенести завдяки партнерам – постачальникам, і він уже вбудований у ланцюжок поставок. Компанія майже повністю зупинила власне виробництво продуктів харчування. Деякі лінії евакуйовані та запуснені на заході України [5].

Як наголошує генеральний директор мережі Novus, у перший тиждень припинили функціонування більше десяти маркетів. Після ракетного обстрілу та знищення складу із швидкопсувною продукцією, були вимушені зупинити роботу інших складських приміщень, що знаходилися поблизу активних боїв. Перерозподіл та зберігання товарів

перемістилися безпосередньо в мазанини, які почали працювати не лише як торгові об'єкти, а й як логістичні хаби. Відбувалися серйозні перебої з постачанням продукції через те, що виробники знаходилися у тимчасово окупованих зонах або під постійними обстрілами. На заміну вітчизняної продукції, шукали імпорту, але з'являлися нові перешкоди, оскільки водії не мали права перевозити цей товар через обмеження виїзду за кордон чоловіків. Уся, налагоджена роками логістична система, потребувала негайної перебудови. Фірма намагалася працювати швидко й цілодобово. Проте, перші позитивні зміни почалися на початку квітня, а у травні розпочалися відновлення роботи магазинів та транспортних ланцюгів. Також до війни готувався проєкт NOVUS.online, але запустили його одразу після війни, адже споживачі потребували опції доставки продуктів додому [6].

Отже, дослідивши логістичні проблеми найбільших ритейлерів в Україні, можемо зазначити, що їх першочерговим завданням було забезпечення ефективного та безперебійного функціонування власних ланцюгів постачання до споживачів. Зважаючи на сьогоднішні події, Епіцентр К, Сільпо та Novus після масштабних руйнувань оперативно відновлюють власні мережі доставки та покращують сервісні функції за допомогою запровадження інформаційних систем, нових маршрутів, пошуку нових українських та іноземних постачальників тощо.

Література

1. Шульц С. Л., Луцків О. М. Проблеми функціонування транспортної інфраструктури та логістики України в умовах воєнного часу. 2022. С. 85 – 93. URL:https://re.gov.ua/re202202/re202202_085_ShultsSL,LutskivOM.pdf
2. Литюга Ю., Морожик О., Логістика як ключовий фактор функціонування підприємства у військових умовах. ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана» 2022, С. 358-361. URL:https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/37814/Ipspr_5-22_102.pdf?sequence=1
3. Офіційний сайт Retailers. URL:<https://retailers.ua/news/management/13354-vidkrittya-novih-tochok-vidachi-zamovlen-ta-vidnovlennya-roboti-vje-ranishe-pratsyuyuchih-viddilen-ta-magaziniv-yak-riteyleri-ta-poshtovi-operatori-povertayutsya-do-roboti-na-kiyivschini>
4. Офіційний сайт Budni. URL:<https://budni.rabota.ua/ua/news/galuz-e-commerce-pid-chas-viyini-yak-kompaniyi-pidtrimuyut-biznes-komandi-ta-derzhavu>
5. Офіційний сайт Forbes. URL:<https://forbes.ua/news/silpo-za-chas-viyini-vtratila-23-magazini-yak-pratsyue-v-umovakh-viyini-odna-z-naybilshikh-merezh-supermarketiv-05042022-5280>
6. Офіційний сайт TradeMasterGroup. URL:<https://trademaster.ua/articles/313560>